

2de zondag door jaar A

Joh. 1,29-34

We maken vandaag een begin. Wellicht zegt u dan: ‘een begin, hoezo, het kerkelijk jaar is toch al begonnen?’ En daar hebt u helemaal gelijk in. Met de Advent beginnen we het kerkelijk jaar, dan dragen we paars, maar de Advent is voorbereiding. Het echte begin, zou je kunnen zeggen, is de geboorte van Christus: Kerstmis. De afgelopen weken was het kersttijd. We vierden dat met de geboorte van Christus, het Feest van de Moeder Gods en Driekoningen. We droegen wit en af en toe rood voor feesten van martelaren die ertussendoor al ter sprake kwamen. En nu, vanaf vandaag, dragen we weer groen. De gewone tijd door het jaar. Je zou kunnen zeggen: het gewone werk, het gewone doen van alledag begint weer. En als je iets wilt beginnen, dan moet je het voorbereiden: de kerst door middel van de adventtijd en het gewone doen door te zorgen dat je je zaakjes goed op een rijtje hebt. Zo gaat het vandaag in de lezingen ook. In alle drie de lezingen zit wel iets van hoe je je moet voorbereiden, hoe je een begin moet maken, hoe je op die manier gaat staan in het leven. Laten we ons daarop in deze viering voorbereiden.

Preek

Als je aan een stuk werk begint, eenvoudig of wat moeilijker, dan dien je de zaken voor te bereiden. Denk aan een appeltaart die je begint te bakken. Dat is niet een kwestie van alles in een bak gooien, die in de oven schuiven en klaar is de taart, neen. Zorgvuldig worden eerst de appels geschild, de rozijntjes in een bak klaargezet, het meel en de melk afgewogen, in de juiste verhoudingen worden ze vervolgens gemixt en dan pas kan het bij elkaar en in de oven. Zo’n voorbereiding in de keuken noemen we ‘mis en place’.

In het onderwijs, waar ik ruim 40 jaar geleden voor opgeleid ben, gaat dat soortgelijk, maar dan iets theoretischer. Maar als je een les wilt geven, moet je die voorbereiden. Logisch, zult u zeggen. Dat begint voor de aankomende leerkracht met het invullen van een lesformulier. En dat lesformulier begint op zijn beurt met een beginsituatie en een doelstelling. Houd u die twee vast, want die komen nog terug.

De beginsituatie daarin wordt gekeken waar de leerlingen zich op dat moment bevinden en dat kan heel verschillend zijn. Aan het begin van groep 3 leren de kinderen hun eerste woordjes terwijl het aan het eind van die groep al hele zinnetjes zijn. En in groep 8 moeten ze in de beginsituatie bijvoorbeeld alle hoofdsteden van Europa kennen en kan dat tot de beginsituatie gerekend worden. In de doelstelling zie je waar het naar toe gaat. Wat moeten de leerlingen aan het eind van de les kunnen?

Als je dat vertaalt naar het geloof dan wordt het opeens een stuk moeilijker, want kan ik, zoals ik hier sta, van u, als gelovige bepalen waar uw beginsituatie ligt? Die is waarschijnlijk net als bij kinderen op school heel verschillend. Niet alleen

omdat u verschillend van leeftijd bent, maar juist ook omdat uw levenservaring en uw geloofservaring en wellicht ook uw geloofsbetrokkenheid verschillend is. En als die beginsituatie verschillend is, wordt het ook meteen moeilijker om een precies doel vast te stellen. Wellicht helpen de lezingen van vandaag ons op weg. In de evangeliëlezing is het meteen het meest duidelijk. Johannes refereert aan het begin van het actieve leven van Jezus, toen hij gedoopt werd, want daarna trok Jezus erop uit om zijn boodschap van het Rijk Gods onder de mensen te brengen. Hij deed dat door van God te vertellen en door in zijn daden, genezingen, wonderen te laten zien dat hij waarachtig de zoon van God is, mensen op te roepen om hem te volgen in woord en daad.

Maar die andere lezingen, zijn die even duidelijk?

Jesaja heeft ook een begin gemaakt. Hij is ingegaan op de oproep van God om zijn profeet te zijn, zijn dienaar. Zijn grootste taak lag erin het vol van Israël uit de verspreiding, uit de ballingschap opnieuw bijeen te brengen en in het verhaal vandaag horen we dat hij er een extra taak bij krijgt, namelijk niet alleen de zorg voor het volk Israël, maar hij mag het licht van God verspreiden tot aan de uiteinden van de wereld, oftewel: het geloof in God is voor iedereen bedoeld. Die gedachte kennen we ook uit het Nieuwe Testament.

Als we naar de tweede lezing kijken, het begin van de Korintiën-brief horen we hoe Paulus een begin maakt. Hij maakt een begin van zijn brief aan de Korintiërs. Hij stelt zich gewoon even opnieuw voor: ik ben Paulus, apostel namens Christus. En vervolgens vertelt hij in diezelfde aanhef wat de bedoeling is, zijn doelstelling zou je kunnen zeggen, namelijk te vertellen over Christus en over het Rijk Gods en dat gaat gepaard met het brengen van barmhartigheid, erbarmen, vrede. Diezelfde woorden zouden we, als we de liturgie helemaal precies gevolgd hebben, ook gehoord hebben in de psalmen, waar het gaat over genade en erbarmen. En op die wijze komen we dan eigenlijk automatisch weer terug uit bij het evangelie van vandaag. Want, waar Johannes verwijst naar Jezus, roept Jezus zelf ons op, misschien niet meteen in het evangelie van vandaag, maar wel in de evangeliën als geheel. Steeds opnieuw roept Jezus ons op om te gaan staan in de boodschap van God, te gaan staan voor Gods genade, Gods erbarmen, om op die manier de wil van God in de vorm van liefde, naastenliefde, vrede, gerechtigheid onder de mensen te brengen. Als we dat zouden kunnen, dan zouden we ons doel bereikt hebben. Maar, ik zei het al, voor ons als gelovigen hier samen is het moeilijk om precies te bepalen waar onze beginsituatie is en voor mij als predikant van vandaag is het nog moeilijker om te zeggen wat u aan het eind van de viering moet kunnen, want uiteindelijk is mijn taak niet groter maar ook niet kleiner dan u op te roepen. In technische termen noemen we dat een evocatie, een opdracht zou je kunnen zeggen. Aan het eind van de viering wordt die herhaald en de ouderen onder u kennen die nog uit de oude mis, waar aan het eind werd gezegd: *ite missa est*. *Missa*, *missio* is de oproep, de opdracht om op weg te gaan met dat wat Jezus van ons wil. Dat is wat mij dan ook rest aan het begin van dit jaar, waarin het groene jaargetijde, het gewone werk, zou je kunnen zeggen weer

begonnen is, waarin we een begin mogen maken. Het feest ligt achter ons, we mogen actief worden, actief in het uitdragen van vrede, gerechtigheid, genade, liefde, erbarmen. Laat die oproep tot u doordringen en probeer zo te volgen in de voetsporen van Christus. Dat wens ik u van harte toe. Amen.

Henry Vermeulen, diaken